SIRA CONSULTING

Onderzoek administratieve lasten wetsvoorstel Inzicht & Toezicht

Eindrapport

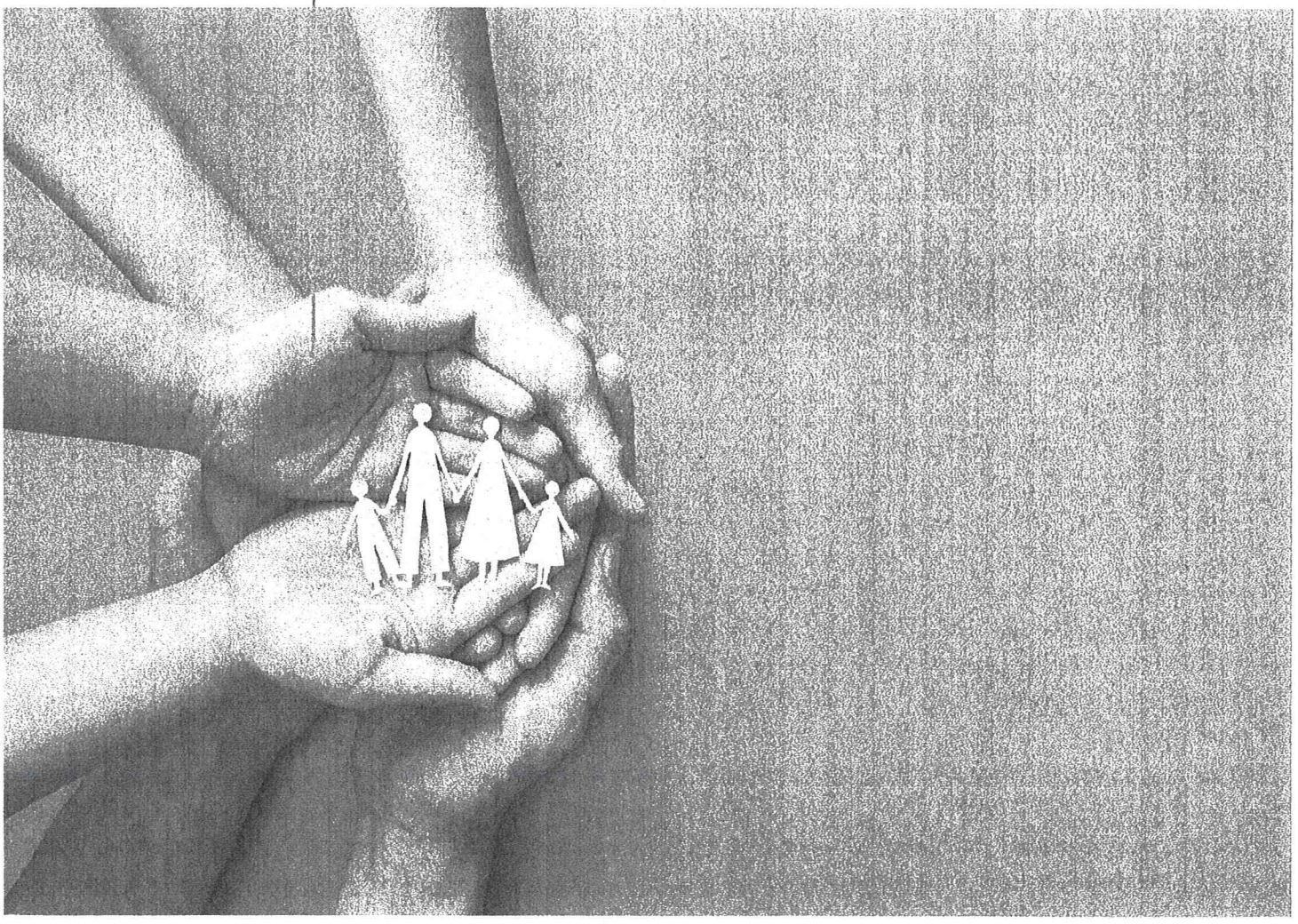

Onderzoek administratieve lasten wetsvoorstel Inzicht & Toezicht

Auteurs

15 augustus 2022

Sira Consulting B.V. is inhoudelijk verantwoordelijk voor deze rapportage. De in deze rapportage opgenomen teksten en onderzoeksresultaten mogen uitsluitend worden gebruikt als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of openbaarmaking in welke vorm ook, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van Sira Consulting B.V.. Sira Consulting B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

SIRA CONSULTING

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**4**
2	**Onderzoeksaanpak en doelgroep**	**5**
2.1	Onderzoeksaanpak	5
2.2	Doelgroep	6
3	**Verplichtingen en effecten**	**8**
3.1	Stelselonderzoek	8
3.2	Vroegsignalering	11
3.3	Toezicht op wet 'Verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'	14
4	**Samenvatting en conclusie**	**16**

1 Inleiding

Achtergrond

De beschikbaarheid en continuïteit van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering zijn nog onvoldoende geborgd. Om te bevorderen dat jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering in voldoende mate beschikbaar zijn en blijven, krijgt de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) op grond van het wetsvoorstel 'Inzicht en Toezicht' de volgende drie wettelijke taken:

a) Het uitvoeren van **stelselonderzoek** voor inzicht in de ontwikkeling van het stelsel van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

b) **Vroegsignalering** van risico's voor de continuïteit van zorg voor jeugdigen.

c) **Toezicht** houden op de naleving van de verplichtingen om een transparante financiële bedrijfsvoering te voeren en een openbare jaarverantwoording te realiseren.

Voor alle nieuwe en gewijzigde Nederlandse regelgeving moeten de te verwachten effecten in beeld worden gebracht. Deze verplichting is vastgelegd in de 'Aanwijzingen voor regelgeving' en het 'Integraal Afwegingskader' (IAK). Als onderdeel van het IAK moeten de financiële en economische bedrijfseffecten, inclusief de regeldruk, van de implementatie van de wijzigingen voor bedrijven, de regeldrukeffecten voor burgers en de bestuurlijke lasten voor (decentrale) overheden worden getoetst. De voorgenomen wijzigingen vallen binnen de kaders van regeldruk onder de definitie van administratieve lasten. Daarom wordt in dit onderzoek gesproken over administratieve lasten in plaats van regeldruk.

Doel van het onderzoek

De doelstelling van dit onderzoek is als volgt:

'Breng kwalitatief en kwantitatief de administratieve en bestuurlijke lasten in kaart voor jeugdhulpaanbieders, gecertificeerde instellingen en gemeenten als gevolg van het Wetsvoorstel 'Inzicht & Toezicht'.

Leeswijzer

In dit rapport wordt in hoofdstuk 2 de onderzoeksaanpak en de doelgroep toegelicht. Hoofdstuk 3 bevat een overzicht met de verplichtingen en de bijbehorende effecten op de administratieve en bestuurlijke lasten. In hoofdstuk 4 zijn de samenvatting en conclusies opgenomen.

2 Onderzoeksaanpak en doelgroep

2.1 Onderzoeksaanpak

Rijksbrede methodiek voor meten van regeldruk

Voor het bepalen van administratieve lasten wordt gebruik gemaakt van de rijksbreed gehanteerde methodiek voor het kwantificeren van regeldruk[1]. Deze methodiek definieert regeldruk als volgt: "Om haar publieke belangen te kunnen waarborgen, legt de overheid verplichtingen op tot het doen of nalaten van handelingen of gedragingen (inhoudelijke verplichtingen). Daarnaast legt zij verplichtingen op tot het verschaffen van informatie over die handelingen en gedragingen (informatieverplichtingen)." Om aan deze (informatie)verplichtingen te voldoen, moeten (administratieve) handelingen worden uitgevoerd. De kosten die de doelgroep hiervoor maakt, zijn gedefinieerd als respectievelijk nalevingskosten (NK)[2] en administratieve lasten (AL)[3]. Hierbij is ook het onderscheid relevant tussen incidentele (eenmalige) en periodieke (structurele) kosten.

De kosten voor gemeenten (en jeugdzorgregio's) voor het naleven van de informatieverplichtingen vallen niet onder de formele definitie van AL. Deze definiëren wij als bestuurlijke lasten (BL). Voor de effecten voor (decentrale) overheden is geen officiële methodiek beschikbaar. Wij sluiten in dit onderzoek daarom, voor het bepalen van de effecten voor (decentrale) overheden, methodisch aan bij de hierboven benoemde landelijke methodiek voor het kwantificeren van regeldruk.

Deskresearch

Het onderzoek is gestart met het bestuderen van relevante beleidsstukken zoals de memorie van toelichting bij de wet, beleidsregels van de NZa en informatie van de Jeugdautoriteit die inzicht geeft in de huidige uitvoeringspraktijk van stelselonderzoek en vroegsignalering.

Gegevensverzameling door interviews en een vragenlijst

Om de verwachte effecten van het wetsvoorstel in kaart te brengen zijn meerdere interviews uitgevoerd met de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en de Jeugdautoriteit. Ook is gesproken met medewerkers van de VNG en het Ketenbureau i-Sociaal Domein. Tot slot is een vragenlijst uitgezet onder gemeenten en aanbieders van jeugdzorg en gemeenten. Hieronder lichten wij toe waarom voor deze aanpak is gekozen.

De Jeugdautoriteit voert nu al een deel van de taken uit, die in de voorgenomen situatie worden overgeheveld naar de NZa. Zo ontwikkelt de Jeugdautoriteit momenteel een methodiek voor vroegsignalering en voert hiervoor een pilot 'Informatievoorziening indicatoren Jeugdautoriteit' uit. Ook voert deze partij reeds diverse onderzoeken onder jeugdzorgaanbieders en gemeenten uit. De Jeugdautoriteit kan daardoor inzicht geven in de huidige werkwijze rondom vroegsignalering en onderzoek naar beschikbaarheid van zorg voor jeugdigen.

---

[1] Handboek Meting Regeldrukkosten, Ministerie van EZK, januari 2018

[2] Nalevingskosten zijn de kosten van naleving van inhoudelijke verplichtingen als gevolg van wet- en regelgeving. Het gaat om wettelijke verplichtingen om te voldoen aan normen, standaarden, gedragscodes en alle overige eisen gericht op het borgen van publieke doelen. Deze kosten hebben betrekking op de bestede tijd (uitgedrukt in uren en vermenigvuldigd met een uurtarief), de gemaakte kosten voor investeringen (uitgedrukt in euro's) en het externe tarief voor uitbesteding van handelingen.

[3] Administratieve lasten zijn de kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen voortvloeiend uit wet- en regelgeving. Het gaat om het verzamelen, bewerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie. Deze kosten hebben betrekking op de bestede tijd (uitgedrukt in uren en vermenigvuldigd met een uurtarief) en de gemaakte (out-of-pocket) kosten (uitgedrukt in euro's).

De NZa kan op basis van haar taken op het gebied van stelselonderzoek en toezicht op financiële bedrijfsvoering in andere zorgsectoren, verwachtingen schetsen over de uitvoering van de toekomstige taken die voortvloeien uit het wetsvoorstel.

Uit de interviews bleek dat de NZa verwacht dat zij voor de vroegsignalering gebruik gaat maken van de door de jeugdautoriteit ontwikkelde methodiek. Voor wat betreft het stelselonderzoek is er nog veel onzeker over de aard en omvang van toekomstige uitvoering hiervan. Daarom is binnen dit onderzoek gekozen om de huidige effecten op de administratieve lasten voor gemeenten en aanbieders van het stelselonderzoek dat uitgevoerd wordt door de Jeugdautoriteit in kaart te brengen, als vertrekpunt om uitspraken over de (bandbreedte van de) verwachte administratieve lasten te kunnen doen. Dit is gedaan door middel van een vragenlijst bij de partijen die in 2021 deel hebben genomen aan de onderzoeken van de Jeugdautoriteit naar de beschikbaarheid van zorg voor jeugdigen.

De vragenlijst is uitgezet onder 188 aanbieders en gemeenten. Hiervan hebben 43 respondenten de vragenlijst ingevuld. Zij zijn bevraagd over hun tijdsinvestering voor deelname aan stelselonderzoeken in 2021. Een aantal respondenten is aanvullend telefonisch bevraagd om nog wat dieper in te kunnen gaan op de door hen gegeven antwoorden.

2.2 Doelgroep

Doelgroepen die te maken kunnen krijgen met administratieve lasten als gevolg van de informatieverplichtingen die volgen uit het stelselonderzoek en de toezichtstaak van de NZa, zijn de volgende:

- Gemeenten
- Jeugdzorgregio's
- Jeugdhulpaanbieders
- Gecertificeerde instellingen (GI's)

Bij het stelselonderzoek kunnen alle bovenstaande doelgroepen worden aangeschreven. De selectie van partijen is daarbij afhankelijk van het onderwerp van het stelselonderzoek. Dit verandert in de voorgenomen situatie niet ten opzichte van de huidige situatie.

Voor wat betreft de afbakening van de doelgroep voor vroegsignalering wordt in de huidige situatie het criterium 'aanbieders met een omzet van € 2 miljoen of meer' gehanteerd. In het concept wetsvoorstel wordt uitgegaan van een andere afbakening van de groep jeugdhulpaanbieders. Hierin is aangegeven dat de voorgenomen doelgroep voor vroegsignalering, 'aanbieders van landelijk en regionaal ingekochte jeugdzorg' betreft. De precieze omvang van deze doelgroep is nog onduidelijk. Omdat er nog discussie plaatsvindt over de grootte van de doelgroep in de voorgenomen situatie, gaan we in dit onderzoek uit van de huidige doelgroep 'aanbieders met een omzet van € 2 miljoen of meer'.

Tabel 1 geeft een overzicht van de aard en omvang doelgroepen van het wetsvoorstel, op basis van de huidige informatie.

Tabel 1. Overzicht doelgroepen

Doelgroep	Toelichting	Aantal	Bron
Gemeenten	Op 1 januari 2022 zijn er 344 gemeenten in Nederland.	344	CBS
Jeugdzorgregio's	Voor de goede uitvoering van alle jeugdhulptaken is het nodig dat gemeenten bovenlokaal samenwerken. De gemeenten hebben 42 samenwerkingsverbanden voor de jeugdhulp ingericht.	42	VNG
Alle jeugdhulpaanbieders	Jeugdhulpaanbieders zijn organisaties die verschillende vormen van jeugdhulp bieden, onder verantwoordelijkheid van gemeenten. Sommige organisaties bieden naast jeugdhulp ook vormen van hulp aan die niet onder de Jeugdwet vallen. Dit zijn zogeheten combinatie-instellingen.	4.824-8.060[4]	'Regeldruk governancebepalingen Wet Verbetering Beschikbaarheid Zorg voor Jeugdigen' Sira Consulting, 2022
Jeugdhulpaanbieders met een omzet > 2 miljoen in 2021	Dit betreft de huidige doelgroep voor vroegsignalering en stelselonderzoek, inclusief de 15 GI's.	256	Jeugdautoriteit (interview)
Aanbieders van landelijk en regionaal ingekochte jeugdzorg	Dit betreft de voorgenomen toekomstige doelgroep voor vroegsignalering	*Nog niet bekend*	-
Gecertificeerde instellingen (GI's)	De Gecertificeerde Instellingen (GI's) voeren de jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen uit in Nederland. Sinds de invoering van de Jeugdwet in 2015 moeten zij hiervoor een kwaliteitscertificaat bezitten.	15	Keurmerkinstituut

[4] Bron: 'Regeldruk governancebepalingen Wet Verbetering Beschikbaarheid Zorg voor Jeugdigen', Sira Consulting, 2022

3 Verplichtingen en effecten

3.1 Stelselonderzoek

3.1.1 Verplichting

De NZa zal jaarlijks onderzoek doen naar de beschikbaarheid van zorg voor jeugdigen. Het gaat daarbij zowel om de vraag of het ontwikkelde aanbod van diensten aansluit bij datgene waar behoefte aan is, als om de vraag of gemeenten en Jeugdzorgregio's er met de jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen voldoende in slagen om de diensten waar jeugdigen of hun ouders behoefte aan hebben, tijdig te verschaffen. Het onderzoek kan zich bijvoorbeeld richten op het aanbod van en de vraag naar jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering en de te verwachten ontwikkelingen daarin. Het stelselonderzoek betreft een signalerende taak en is geen toezichthoudende taak. De NZa zal op grond van een risicoanalyse bepalen op welke onderwerpen zij in een bepaald jaar specifiek haar aandacht richt. Sommige aspecten kunnen ieder jaar terugkomen en andere aspecten kunnen minder frequent terugkomen, afhankelijk van de signalen.

Informatieverplichtingen

De NZa zal voor haar stelselonderzoek zoveel mogelijk gebruik maken van openbare bronnen waarover zij al beschikt. Indien zij extra informatie nodig heeft, kan de NZa gegevens opvragen bij andere organisaties zoals gemeenten, jeugdzorgregio's, jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen (GI's). Deze organisaties dienen op basis van het wetsvoorstel de informatie te verstrekken die door de NZa wordt opgevraagd ten behoeve van het stelselonderzoek[5]. Voorbeelden van informatie die door de NZa kan worden opgevraagd zijn: informatie over het inkoopbeleid en -proces, het soort contracten, gedeclareerde zorg voor jeugdigen in volume en bedragen, duur van de behandeling en gegevens over indicaties over de continuïteit en kwaliteit van de bedrijfsvoering.

3.1.2 Verwachtingen omtrent aard en omvang stelselonderzoek door de NZa

Het doel van het onderzoek, de methodiek en het aantal gegevens

Jaarlijks wordt door de NZa een risicoanalyse uitgevoerd om te bepalen over welke onderwerpen onderzoek nodig is. Dit hangt af van de ontwikkelingen van dat moment in de jeugdsector en is niet van te voren vast te stellen. De NZa zal voor het onderzoek zo veel mogelijk gebruik maken van data uit bestaande bronnen, bijvoorbeeld de jaarlijkse Maatschappelijke verantwoording (DigiMV). Het uitgangspunt bij stelselonderzoek is dat de aanbieders en gemeenten zo min mogelijk worden belast. Het aantal gegevens dat moet worden uitgevraagd is van invloed op de tijdbesteding voor aanbieders en gemeenten. In samenspraak met brancheorganisaties wordt afgestemd welke informatie uitgevraagd moet worden en op welke wijze dit het beste gedaan kan worden. De NZa verwacht verschillende methodieken toe te passen zoals vragenlijsten of interviews. Welke methode wordt gekozen, is afhankelijk van het doel van het onderzoek. De methodiek heeft invloed op de tijd die de aanbieders en gemeenten besteden aan deelname aan het onderzoek.

[5] De Memorie van toelichting bij het wetvoorstel meldt hierbij dat de NZa, in het geval van niet nakoming van de informatieverplichting, niet handhavend kan optreden jegens gemeenteraden, colleges van B&W en Jeugdregio's. De reden hiervoor is dat de verplichting om informatie te verschaffen volgt uit de taak van gemeenten om de door het Rijk opgestelde Jeugdwet uit te voeren. Handhaving vindt daarom plaats door middel van het interbestuurlijk toezicht.

Doelgroep

Per onderzoek kan het verschillen of de scope landelijk, regionaal of lokaal is. Dit bepaalt de grootte van de groep respondenten. Sommige onderzoeken richten zich op een kleine specifieke doelgroep, en andere op een grotere groep aanbieders van jeugdhulp. Ook kan onderzoek uitgezet worden onder de GI's, gemeenten en/of jeugdzorgregio's.

Het aantal onderzoeken per jaar

De verwachting is dat er ten behoeve van het stelselonderzoek in ieder geval jaarlijks of tweejaarlijks een landelijke enquête wordt uitgezet. Als er een beeld verkregen moet worden van de beschikbaarheid van zorg voor jeugdigen, dan is het relevant om een ruime vertegenwoordiging van aanbieders van jeugdhulp te betrekken bij het onderzoek. De Jeugdautoriteit voert nu in totaal ongeveer 2 tot 4 onderzoeken per jaar uit. Het gaat hierbij om één tot twee onderzoeken die onder alle aanbieders die tot de brede scope[6] behoren worden uitgezet, en daarnaast om onderzoeken over een specifiek onderwerp onder een bepaalde doelgroep.

Hoeveel onderzoeken die de NZa daadwerkelijk zal uitvoeren, en bij welke (afbakening van) doelgroepen, is nog niet bekend. Dit is ook afhankelijk van de, op dit moment nog onbekende, capaciteit die de NZa heeft om het stelselonderzoek uit te voeren.

3.1.3 Verwachte administratieve lasten

Omdat er nog geen concreet beeld is van de aard en omvang van de toekomstige uitvoering van het stelselonderzoek door de NZa, is bij het inschatten van de administratieve lasten gefocust op de huidige situatie. De verwachting is dat de administratieve lasten als gevolg van het wetsvoorstel ten opzichte van de huidige situatie vergelijkbaar, maar in sommige jaren mogelijk iets minder of juist iets meer zullen zijn.

Onderstaand tekstkader bevat de kwantificering van de administratieve en bestuurlijke lasten. Deze lasten worden gedragen door een gedeelte van de doelgroep die potentieel benaderd kan worden voor het stelselonderzoek. In 2021 zijn 115 organisaties[7] (jeugdhulpaanbieders, jeugdzorgregio's en GI's) benaderd voor deelname aan de onderzoeken van de Jeugdautoriteit. Dit is maar een gedeelte van de totale doelgroep die gevraagd kan worden deel te nemen aan een onderzoek. Welke organisaties worden benaderd is afhankelijk van het onderzoek dat wordt uitgevoerd. Afhankelijk van de keuzes die de NZa jaarlijks maakt omtrent het aantal onderzoeken en de doelgroep waaronder deze worden uitgezet, zullen de administratieve lasten hoger of lager uitvallen.

Tekstkader 1. Kwantificering administratieve lasten stelselonderzoek

Kwantificering administratieve lasten stelselonderzoek

De structurele administratieve lasten zijn minimaal € 20.200 en maximaal € 28.800 per jaar. De structurele bestuurlijke lasten zijn minimaal € 4.500 en maximaal € 6.500 per jaar. Deze bedragen zijn afgerond op honderdtallen. In onderstaande tabellen zijn de effecten uitgesplitst per onderzoek van de Jeugdautoriteit in 2021, met bijbehorende tijdbestedingen, tarieven en aantal respondenten.

[6] Deze brede scope betreft sinds half 2020 alle aanbieders met een jaarlijkse omzet van meer dan 2 miljoen op jeugdhulp (in 2020 ca 256). Voor 2020 betrof de scope alle aanbieders met een jaarlijkse omzet van 10 miljoen op jeugdhulp (in 2019 ca 100).

[7] Sommige organisaties hebben mogelijk meerdere keren meegedaan, deze zijn in dit aantal dubbel meegeteld. We weten namelijk alleen het aantal deelnemers per onderzoek, maar niet welke organisaties hebben deelgenomen.

Tabel 2. Structurele jaarlijkse administratieve lasten stelselonderzoek

Onderzoeken 2021	Tijd (uren)	Uurtarief minimaal	Uurtarief maximaal	Omvang doelgroep	Admin. lasten minimaal	Admin. lasten maximaal
Onderzoek A	2	€ 54	€ 77	61	€ 6.600	€ 9.400
Onderzoek B	21	€ 54	€ 77	12	€ 13.600	€ 19.400
Totaal	**23**	-	-	**73**	**€ 20.200**	**€ 28.800**

Tabel 3. Structurele jaarlijkse bestuurlijke lasten stelselonderzoek

Onderzoeken 2021	Tijd (uren)	Uurtarief minimaal	Uurtarief maximaal	Omvang doelgroep	Admin. lasten minimaal	Admin. lasten maximaal
Onderzoek C	2	€ 54	€ 77	42	€ 4.500	€ 6.500

De berekening van de structurele administratieve en bestuurlijke lasten is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De verwachte effecten zijn gebaseerd op een inschatting van de administratieve lasten en bestuurlijke lasten in 2021. Verwacht wordt dat de administratieve en bestuurlijke lasten ongeveer gelijk blijven in de voorgenomen situatie. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat de omvang van de doelgroep van de onderzoeken invloed heeft op de hoogte van de administratieve lasten.
- In 2021 zijn drie onderzoeken uitgevoerd door de Jeugdautoriteit. Deze onderzoeken zijn uitgezet onder verschillende doelgroepen jeugdhulpaanbieders, GI's, jeugdregio's en gemeenten.
- De lasten voor jeugdhulpaanbieders en GI's zijn 'administratieve lasten' (
- Tabel 2). De lasten voor gemeenten en jeugdregio's zijn 'bestuurlijke lasten' (Tabel 3).
- Voor het bepalen van de tijd in uren is de mediaan van de resultaten van de vragenlijst als uitgangspunt genomen. We hebben gekozen voor de mediaan omdat op deze manier gecorrigeerd wordt voor grote uitschieters. Uit de resultaten van de vragenlijst bleek dat sommige uitschieters verklaarbaar waren (bijv. als de administratie van de organisatie niet goed aansloot bij de vraagstelling van de Jeugdautoriteit en er veel handmatig uitgezocht moest worden).
- Op basis van de vragenlijst en aanvullende interviews wordt aangenomen dat in de minimale variant 100% van de medewerkers die betrokken is bij het onderzoek hoogopgeleid is.
- Op basis van de vragenlijst en aanvullende interviews wordt aangenomen dat in de maximale variant 100% van de medewerkers die betrokken is bij het onderzoek leidinggevende/manager is.
- De uurtarieven voor hoogopgeleiden en leidinggevenden zijn gebaseerd op de standaarduurtarieven van Handboek Meting Regeldrukkosten[8].
- Alle kosten zijn inclusief btw.

[8] Bijlage IV.D Standaarduurtarieven, Handboek Meting Regeldrukkosten, EZK 2018. Alle uurtarieven zijn gebaseerd op standaardhandelingen zoals gedefinieerd door het ministerie van EZK.

3.2 Vroegsignalering

3.2.1 Verplichting

Bij vroegsignalering worden risico's ten aanzien van de continuïteit van zorg voor jeugdigen op het niveau van individuele jeugdhulpaanbieders, GI's, gemeenten en Jeugdzorgregio's vroegtijdig geanalyseerd aan de hand van gegevens en signalen. Het gaat bijvoorbeeld om gegevens over het inkoopbeleid van gemeenten en jeugdzorgregio's, bedrijfsvoering van aanbieders en/of signalen van andere toezichthouders en berichten uit de media over risico's ten aanzien van de beschikbaarheid van zorg.

Informatieverplichtingen

De informatie-uitvraag ten behoeve van vroegsignalering zal structureel van aard zijn. Gemeenten, jeugdzorgregio's, jeugdhulpaanbieders en GI's zijn gehouden om de NZa naar waarheid te informeren en alle medewerking te verlenen aan het onderzoek. Bij het opvragen van informatie geldt dat steeds een beoordeling op noodzaak en evenredigheid in relatie tot het doel van het onderzoek plaatsvindt. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande bronnen en dubbele uitvraag wordt vermeden ter voorkoming van onnodige administratieve lasten.

3.2.2 Verwachtingen omtrent aard en omvang vroegsignalering door de NZa

De NZa zal voor de vroegsignalering gebruik maken van de instrumenten die de Jeugdautoriteit in samenwerking met het veld heeft ontwikkeld, zoals het door de Jeugdautoriteit opgezette Early Warning System (EWS)[9] en het 'Draaiboek Continuïteit Jeugdhulp'[10]. Het type informatie en de frequentie waarmee periodiek gegevens aan de NZa geleverd moeten worden, alsmede de wijze waarop de aanlevering dient plaats te vinden, zal bij ministeriële regeling worden bepaald. Op dit moment voert de Jeugdautoriteit in twee jeugdregio's een pilot uit om meer duidelijkheid te krijgen over welke indicatoren daadwerkelijk een goede bijdrage aan vroegsignalering kunnen leveren.

De NZa verwacht voor de uitvoering van de vroegsignalering aan te sluiten bij de door de Jeugdautoriteit ontwikkelde methodiek. Dat houdt in dat alle indicatoren die zinvol zijn gebleken minimaal jaarlijks worden uitgevraagd, en het merendeel elk kwartaal. De uitvraag vindt plaats onder aanbieders van jeugdzorg en gecertificeerde instellingen. In de huidige situatie is hierbij een omzetgrens van 2 miljoen gehanteerd. Hiermee betreft de doelgroep voor gegevensuitvraag in het kader van vroegsignalering (op basis van gegevens over 2021) 256 aanbieders. Mogelijk wordt deze scope breder of smaller na invoering van het wetsvoorstel, waarin is aangegeven dat de doelgroep alle regionaal en landelijk ingekochte jeugdzorg betreft.

Ten behoeve van vroegsignalering worden naar verwachting geen gegevens opgevraagd bij de VNG (voor specialistische jeugdzorg), gemeenten of jeugdregio's. De gemeentelijke gegevens die nodig zijn, worden in de pilot door de Jeugdautoriteit (met toestemming van gemeenten) opgehaald uit het geautomatiseerde berichtenverkeer tussen gemeenten en aanbieders, via het Inlichtingenbureau. Daarnaast worden contractgegevens en

[9] Het Early Warning System (EWS), bevat o.a. data en informatie op het gebied van inkoopbeleid van gemeenten en jeugdzorgregio's en bedrijfsvoering van aanbieders en vormt een belangrijke basis voor de inrichting van een systeem dat met voorliggende nota van wijziging in de wet geborgd wordt. Het EWS wordt thans verder ontwikkeld, waarbij dit in pilotvorm wordt getoetst.

[10] Dit draaiboek is opgesteld in het kader van convenant 'Bevorderen continuïteit jeugdhulp' en bevat concrete afspraken om de continuïteit van hulp aan jeugdigen en hun ouders of wettelijke vertegenwoordigers te verbeteren.

aanbestedingskalenders verkregen via het PPRC[11]. De NZa verwacht deze werkwijze over te nemen.

3.2.3 Verwachte administratieve lasten

Jeugdhulpaanbieders en GI's

De eerste stap in vroegsignalering is het aanleveren van gegevens door de jeugdhulpaanbieders en GI's. De exacte omvang van de administratieve lasten die dit met zich meebrengt wordt momenteel door de Jeugdautoriteit door middel van een pilot in kaart gebracht. Op basis van de eerste indrukken is de verwachting dat aanbieders, vier maal per jaar, enkele uren tijd besteden aan de gegevensuitvraag. Voor het aanleveren van de gegevens zijn financiële functies zoals business en financial controllers betrokken. De bestuurders worden op de hoogte gesteld van wat er wordt gedeeld. Eventueel worden HRM-medewerkers betrokken voor het verzamelen van personeelsgegevens.

Naar aanleiding van de gegevensuitvraag kan besloten worden tot een nader verdiepingsonderzoek bij een selectie van de aanbieders. In 2021 is bij 68 van de 256 aanbieders (27%) zo'n verdiepingsonderzoek uitgevoerd[12]. Voor het verdiepingsonderzoek hebben aanbieders aanvullende gegevens verzameld, een vragenlijst ingevuld en een gesprek gevoerd met de Jeugdautoriteit. Op basis van de uitkomsten van de vragenlijst onder de deelnemers aan van het verdiepingsonderzoek is een inschatting gemaakt van de administratieve lasten als gevolg van deelname aan een verdiepingsonderzoek. Aandachtspunt hierbij is dat de Jeugdautoriteit in 2022 een andere aanpak heeft, namelijk het voeren van accountgesprekken met de aanbieders. Op dit moment worden gesprekken gevoerd met alle aanbieders, maar de intentie is om dit steeds meer risico gestuurd te doen. Verwacht wordt dat deze nieuwe aanpak niet meer tijd kost dan het verdiepingsonderzoek en dat dit in de toekomst zelfs tijd kan schelen. Omdat in dit onderzoek wordt uitgegaan van het jaar 2021, is er geen tijdsinschatting gemaakt van deze nieuwe aanpak.

Indien de resultaten van het verdiepingsonderzoek doen vermoeden dat er daadwerkelijk sprake is van een risico, waarschuwt de NZa de betrokken jeugdhulpaanbieders, GI's, colleges, Jeugdregio's en, als het om landelijk gecontracteerde jeugdhulp gaat, de VNG. De stappen die volgen staan beschreven in het draaiboek 'Continuïteit jeugdhulp'. De NZa heeft hierbij geen formele taken maar heeft een stimulerende en adviserende rol. De NZa bevordert dat partijen voldoende maatregelen treffen om de beschikbaarheid van de jeugdhulp zo veel mogelijk te waarborgen, maar de partijen zijn zelf verantwoordelijk voor deze beschikbaarheid. Daarnaast kan de NZa, al dan niet op eigen initiatief, betrokken worden bij de planning om te komen tot maatregelen en de uitvoering daarvan. De NZa kan de partijen in zo'n geval advies geven.

De handelingen die de jeugdhulpaanbieders/GI's moeten uitvoeren in het geval van risico op discontinuïteit zijn geen direct vereiste vanuit het voorliggende wetsvoorstel. Daarom zijn hiervoor geen administratieve lasten opgenomen in dit rapport. Daarbij is het ook niet mogelijk om een kwantificering hiervan te maken omdat de handelingen maatwerk zijn, sterk afhankelijk zijn van de situatie en slechts incidenteel voorkomen (enkele gevallen per jaar).

Gemeenten en jeugdregio's

Zoals toegelicht is de verwachting dat er geen periodieke bestuurlijke lasten zijn voor gemeenten en jeugdregio's voor de vroegsignalering, aangezien de benodigde gegevens

---

[11] PPRC staat voor Public Procurement Research Centre en heeft tot doel om kennis over publieke inkoop te ontwikkelen en verspreiden. PPRC is onderdeel van het Ketenbureau i-Sociaal Domein.

[12] Inmiddels voert de Jeugdautoriteit standaard accountgesprekken met alle circa 250 jeugdhulpaanbieders en 42 jeugdregio's, waarbij prioriteit wordt gegeven aan aanbieders met een relatief hoog risico op discontinuïteit. Het is op dit moment niet duidelijk of de NZa dit in de voorgenomen situatie ook gaat doen. In dit onderzoek is het uitgangspunt van kracht dat de administratieve lasten worden gebaseerd op de situatie in 2021.

uit het automatische berichtenverkeer via het Inlichtingenbureau kunnen worden verkregen. Gemeenten dienen echter wel eenmalig een DPIA ('Data Protection Impact Assessments') uit te voeren voordat zij het Inlichtingenbureau toestemming geven om de benodigde gegevens aan de NZa te leveren. Ook hiervoor geldt dat de exacte omvang van de administratieve lasten momenteel door de Jeugdautoriteit door middel van een pilot in kaart wordt gebracht. Op basis van de ervaringen van het Ketenbureau i-Sociaal Domein, die dit proces begeleidt, is een inschatting gemaakt.

Onderstaand tekstkader geeft de kwantificering van de administratieve en bestuurlijke lasten als gevolg van vroegsignalering weer.

Tekstkader 2. Administratieve lasten vroegsignalering

Administratieve lasten vroegsignalering - Jeugdhulpaanbieders en GI's

De structurele administratieve lasten zijn minimaal € 117.900 en maximaal € 483.500 per jaar. Deze bedragen zijn afgerond op honderdtallen. In onderstaand tabel zijn de effecten uitgesplitst per handeling die moet worden uitgevoerd voor vroegsignalering.

Tabel 4. Structurele administratieve lasten vroegsignalering

Handeling	Tijd minimaal (uren)	Tijd maximaal (uren)	Uurtarief minimaal	Uurtarief maximaal	Omvang doelgroep	Admin. lasten minimaal	Admin. lasten maximaal
Verzamelen en aanleveren indicatoren	8[13]	24[14]	€ 54	€ 77	256	€ 110.600	€ 473.100
Verdiepingsonderzoek	2	2	€ 54	€ 77	68	€ 7.300	€ 10.500
Totaal	**10**	**26**	-	-		**€ 117.900**	**€ 483.600**

De berekening van de structurele administratieve lasten is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De tijdbesteding voor het 'verzamelen en aanleveren van indicatoren voor vroegsignalering' is gebaseerd op de interviews. Hierin is aangegeven dat deze handeling enkele uren kost. Er kon geen specifieke inschatting gemaakt worden, omdat dit nog wordt onderzocht in de pilot. Daarom is aangenomen dat de handeling tussen de twee en zes uren kost per kwartaal. Dit komt neer op 8 tot 24 uur per jaar.
- De doelgroep voor het 'verzamelen en aanleveren van indicatoren voor vroegsignalering' is gebaseerd op de huidige doelgroep van de Jeugdautoriteit (aanbieders met een omzet van € 2 miljoen of meer), omdat de omvang van de toekomstige doelgroep (landelijk en regionaal ingekochte zorg) nog onbekend is.
- De tijdbesteding voor het verdiepingsonderzoek is gebaseerd op de uitkomsten van de vragenlijst over het verdiepingsonderzoek in 2021. Voor het bepalen van de tijd in uren is de mediaan van de resultaten van de vragenlijst als uitgangspunt genomen. We hebben gekozen voor de mediaan omdat op deze manier wordt gecorrigeerd voor uitschieters.
- De doelgroep van het verdiepingsonderzoek is gebaseerd op de situatie in 2021. Toen namen 68 aanbieders deel aan het verdiepingsonderzoek.

[13] Gebaseerd op een tijdbesteding van 2 uur per kwartaal (= 8 uur per jaar).

[14] Gebaseerd op een tijdbesteding van 6 uur per kwartaal (= 24 uur per jaar).

- Op basis van de vragenlijst en aanvullende interviews wordt aangenomen dat in de minimale variant 100% van de medewerkers die betrokken is bij het onderzoek hoogopgeleid is.
- Op basis van de vragenlijst en aanvullende interviews wordt aangenomen dat in de maximale variant 100% van de medewerkers die betrokken is bij het onderzoek leidinggevende/manager is.
- De uurtarieven voor hoogopgeleiden en leidinggevenden zijn gebaseerd op de standaarduurtarieven van Handboek Meting Regeldrukkosten[15].
- Alle kosten zijn inclusief btw.

Bestuurlijke lasten vroegsignalering – gemeenten en jeugdregio's

De eenmalige bestuurlijke lasten zijn minimaal € 148.600 en maximaal € 297.200 per jaar. Deze bedragen zijn afgerond op honderdtallen. In onderstaand tabel is de berekening weergegeven.

Tabel 5. Eenmalige bestuurlijke lasten vroegsignalering

Handelingen	Tijd minimaal (uren)	Tijd maximaal (uren)	Uurtarief	Omvang doelgroep	Admin. lasten minimaal	Admin. lasten maximaal
Uitvoeren DPIA	8	16	€ 54	344	€ 148.600	€ 297.200

De berekening van de eenmalige bestuurlijke lasten is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De inschatting van de tijdbesteding voor het uitvoeren van de DPIA is gebaseerd op de interviews. Hierin is aangegeven dat deze handeling ongeveer één tot twee dagen tijd kost.
- De doelgroep bestaat uit alle gemeenten in Nederland. Dit zijn er 344.
- Op basis van de interviews is aangenomen dat het uitvoeren van de DPIA door een hoogopgeleide werknemer (privacy jurist of beleidsmedeweker) wordt uitgevoerd. Hier is een uurtarief van € 54 voor opgenomen, gebaseerd op de standaarduurtarieven van Handboek Meting Regeldrukkosten[16].
- Alle kosten zijn inclusief btw.

3.3 Toezicht op wet 'Verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'

3.3.1 Verplichting

De NZa krijgt de bevoegdheid om toezicht te houden op de naleving van de verplichtingen in het wetsvoorstel 'wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'. Het gaat daarbij om toezicht op:

[15] Bijlage IV.D Standaarduurtarieven, Handboek Meting Regeldrukkosten, EZK 2018. Alle uurtarieven zijn gebaseerd op standaardhandelingen zoals gedefinieerd door het ministerie van EZK.

[16] Bijlage IV.D Standaarduurtarieven, Handboek Meting Regeldrukkosten, EZK 2018. Alle uurtarieven zijn gebaseerd op standaardhandelingen zoals gedefinieerd door het ministerie van EZK.

1. Het voeren van een transparante financiële bedrijfsvoering. Het toezicht heeft hierbij betrekking op de vraag of een jeugdzorgaanbieder transparantie betracht conform artikel 4.5.1. van de Jeugdwet. Het gaat hierbij onder andere om het zorgen voor een eenduidige verdeling van taken ten aanzien van financiële bedrijfsvoering en inzicht bieden in geldstromen.
2. Openbare jaarverantwoording. De NZa ziet erop toe dat de aanbieders hun verplichting nakomen om jaarlijks voor 1 juni hun jaarverantwoording openbaar te maken.

De effecten van deze verplichtingen op de aanbieders zijn al in kaart gebracht tijdens het regeldrukonderzoek 'Regeldruk governancebepalingen Wet Verbetering Beschikbaarheid Zorg voor Jeugdigen'. In voorliggend rapport worden enkel de administratieve lasten als gevolg van de toezichtstaak van de NZa op de transparante financiële bedrijfsvoering en de openbare jaarverantwoording behandeld.

3.3.2 Verwachtingen omtrent uitvoering toezichtstaak door de NZa

De NZa heeft in 2022 beleidsregels gepubliceerd[17] waarin is toegelicht hoe zij de verplichtingen van zorgaanbieders op het gebied van transparante financiële bedrijfsvoering toetst. Deze verplichting vloeit reeds voort uit artikel 40a van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg). In deze beleidsregels is toegelicht dat de NZa toetst op de mate van ordelijkheid en controleerbaarheid van de bedrijfsvoering en de verantwoording daarover. Met ordelijkheid en controleerbaarheid wordt bijvoorbeeld bedoeld dat de zorgaanbieder zorgt voor een transparante administratie en maatregelen treft om een 'audit trail' mogelijk te maken. De NZa verwacht de verplichting van een transparante financiële bedrijfsvoering voor de jeugdzorg op dezelfde manier te toetsen als binnen de zorg.

Ook heeft de NZa een beleidsregel[18] opgesteld over het toezicht op het openbaar maken van een jaarverantwoording, een taak die de NZa reeds heeft volgens artikel 40b van de Wmg. In deze beleidsregel is beschreven dat de NZa ter uitvoering van deze toezichtstaak jaarlijks van het CIBG een overzicht ontvangt van zorgaanbieders die aan de openbaarmakingsverplichting zouden moeten voldoen, en die dat ook hebben gedaan.

Indien jeugdhulpaanbieders en GI's niet voldoen aan hun verplichtingen, kan de NZa hierop handhaven en eventueel een maatregel toepassen.

3.3.3 Verwachte administratieve lasten

Op basis van de interviews kan geen inzicht worden geboden in de eventuele administratieve lasten die voortvloeien uit het toezicht op de transparante financiële bedrijfsvoering. In beginsel wordt toezicht gehouden op de transparante financiële bedrijfsvoering door het gebruik van de financiële informatie vanuit vroegsignalering en de openbare jaarverantwoording. In hoeverre deze informatie volledig tegemoet komt aan de informatiebehoefte van de NZa is op dit moment nog niet duidelijk. Deze taak moet nog nader worden uitgewerkt door de NZa. Zonder deze informatie gaan we er vanuit dat de NZa haar taak kan uitvoeren op basis van bestaande informatie en worden er geen administratieve lasten toegerekend aan deze verplichting.

Voor wat betreft het toezicht op een openbare jaarverantwoording worden ook geen effecten verwacht. Naar verwachting kan de NZa dit toezicht uitvoeren op basis van informatie van het CIBG, en hoeven geen aanvullende gegevens bij aanbieders te worden opgevraagd.

Omdat er bij het in kaart brengen van administratieve lasten wordt uitgegaan van 100% naleving, zijn er ook geen administratieve lasten van eventuele maatregelen die de NZa inzet bij aanbieders die hun verplichtingen niet nakomen.

---

[17] https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_700336_22/1/

[18] https://wetten.overheid.nl/BWBR0046208/2022-01-01/#Artikel4

4 Samenvatting en conclusie

In dit rapport zijn de administratieve en bestuurlijke lasten onderzocht van het wetsvoorstel 'Inzicht en Toezicht' voor jeugdhulpaanbieders, Gecertificeerde Instellingen (GI's), gemeenten en jeugdregio's. Voor dit onderzoek zijn allereerst verschillende interviews gevoerd met de Jeugdautoriteit en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Zij hebben inzicht kunnen geven in hoe de taken nu worden uitgevoerd door de Jeugdautoriteit en hoe de taken in de voorgenomen situatie, naar verwachting en voor zover nu bekend, worden uitgevoerd door de NZa. Ook is gesproken met de VNG en het Ketenbureau i-Sociaal Domein. Daarnaast is een enquête uitgezet onder jeugdhulpaanbieders, GI's en jeugdregio's, die in 2021 door de Jeugdautoriteit zijn benaderd voor onderzoek en zijn korte interviews uitgevoerd met een aantal van hen.

Naar verwachting leidt het wetsvoorstel 'Inzicht en Toezicht' tot:

- Structurele administratieve lasten van minimaal € 138.100 en maximaal € 512.300.
- Structurele bestuurlijke lasten van minimaal € 4.500 en maximaal € 6.500.
- Eenmalige bestuurlijke lasten van minimaal € 148.600 en maximaal € 297.200.

Tabel 6 bevat de totale eenmalige administratieve en bestuurlijke lasten en Tabel 7 de structurele administratieve en bestuurlijke lasten, uitgesplitst naar de verplichtingen van het wetsvoorstel.

Tabel 6. Totale eenmalige administratieve en bestuurlijke lasten 'Inzicht en Toezicht'

Verplichtingen	Min. eenmalige administratieve lasten	Max. eenmalige administratieve lasten	Min. eenmalige bestuurlijke lasten	Max. eenmalige bestuurlijke lasten
	Jeugdhulpaanbieders en GI's		Gemeenten en Jeugdregio's	
Stelselonderzoek	-	-	-	-
Vroegsignalering	-	-	€ 148.600	€ 297.200
Toezicht op WVBZvJ[19]	-	-	-	-
Totaal			**€ 148.600**	**€ 297.200**

Tabel 7. Totale structurele administratieve en bestuurlijke lasten 'Inzicht en Toezicht'

Verplichtingen	Min. structurele administratieve lasten	Max. structurele administratieve lasten	Min. structurele bestuurlijke lasten	Max. structurele bestuurlijke lasten
	Jeugdhulpaanbieders en GI's		Gemeenten en Jeugdregio's	
Stelselonderzoek	€ 20.200	€ 28.800	€ 4.500	€ 6.500
Vroegsignalering	€ 117.900	€ 483.600	-	-
Toezicht op WVBZvJ	-	-	-	-
Totaal	**€ 138.100**	**€ 512.400**	**€ 4.500**	**€ 6.500**

[19] Wet Verbetering Beschikbaarheid Zorg voor Jeugdigen.

Hieronder worden de belangrijkste aandachtspunten bij de drie verplichtingen van het wetsvoorstel toegelicht.

1. Stelselonderzoek

De inschatting van de lasten is gebaseerd op de situatie in 2021, de onderzoeken die toen zijn uitgevoerd en het aantal partijen die in dat jaar zijn benaderd voor deelname. Dit is een selectie van de totale potentiële doelgroep. De verwachting is dat de administratieve lasten als gevolg van het wetsvoorstel ten opzichte van de huidige situatie vergelijkbaar, maar in sommige jaren mogelijk minder of juist meer zullen zijn. Afhankelijk van de keuzes die de NZa jaarlijks maakt omtrent het aantal onderzoeken en de doelgroep waaronder deze worden uitgezet, zullen de administratieve lasten hoger of lager uitvallen. Deze keuzes zullen afhangen van de toekomstige actuele ontwikkelingen binnen de jeugdzorg.

2. Vroegsignalering

De administratieve lasten als gevolg van vroegsignalering zijn voor het verzamelen en aanleveren van indicatoren aan de NZa en voor deelname aan het verdiepingsonderzoek. De administratieve lasten als gevolg van het verzamelen en aanleveren van indicatoren worden op dit moment in beeld gebracht middels een pilot door de Jeugdautoriteit. Daarom is op basis van de interviews een eerste, grove inschatting gemaakt. Hierbij is uitgegaan van de huidige doelgroep voor vroegsignalering (aanbieders met een omzet > € 2 miljoen) omdat de omvang van de doelgroep conform het wetsvoorstel nog onzeker is. De inschatting van de administratieve lasten van deelname aan het verdiepingsonderzoek is gebaseerd op de tijdbesteding hieraan in 2021, volgens uit de resultaten van de vragenlijst onder deelnemers.

De activiteiten die plaatsvinden in het geval van een melding van risico op discontinuïteit behoren niet meer tot 'vroegsignalering' en zijn geen directe vereiste vanuit het voorliggende wetsvoorstel. De NZa heeft in zo'n geval een stimulerende en adviserende rol en kan wel betrokken worden bij de vervolgstappen die door de desbetreffende aanbieder, gemeente en andere betrokken partijen worden genomen.

Gemeenten en de VNG hoeven geen gegevens aan te leveren voor vroegsignalering omdat deze automatisch uit het berichtenverkeer via het Inlichtingenbureau kunnen worden verkregen en via het PPCR. Gemeenten moeten wel eenmalig een Data Protection Impact Assessment uitvoeren.

3. Toezichtstaken NZa

Toezicht op transparante financiële bedrijfsvoering kan in eerste instantie gedaan worden op basis van bestaande bronnen (gegevens vanuit vroegsignalering en de openbare jaarverantwoording). In hoeverre deze informatie volledig tegemoet komt aan de informatiebehoefte van de NZa is op dit moment nog niet duidelijk. Zonder deze informatie gaan we er vanuit dat de NZa haar taak kan uitvoeren op basis van bestaande informatie en worden er geen administratieve lasten toegerekend aan deze verplichting.

Voor wat betreft het toezicht op een openbare jaarverantwoording worden geen effecten voor jeugdhulpaanbieders verwacht omdat de NZa dit toezicht kan uitvoeren op basis van informatie van het CIBG, en er geen aanvullende gegevens bij aanbieders hoeven te worden opgevraagd. Omdat er bij het in kaart brengen van administratieve lasten wordt uitgegaan van 100% naleving, zijn er ook geen administratieve lasten van eventuele maatregelen die de NZa inzet bij aanbieders die hun verplichtingen niet nakomen.